

การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู
กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี
A study of the quality of working life of teachers
Lamsonthi District School Group Lopburi Province

แสงมณี ยอดน้ำคำ, ดร.พรหมินทร์ ศรีหมื่นไวย
วิทยาลัยนครราชสีมา

Sangmanee Yodnamkum, Prommin Srimuenwai
Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : kona_kona888@hotmail.com porm0704.2503@gmail.com

(Received : 10 March 2024 ; Edit : 29 March 2024; accepted : : 30 March 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี 2) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 124 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความเหมาะสมของเงินเดือนกับความรู้ความสามารถของท่าน รองลงมาคือ ความเพียงพอของเงินเดือนของท่านกับค่าใช้จ่าย ในแต่ละเดือนความสมดุลของปริมาณงานกับเงินเดือนที่ท่านได้รับ ความเหมาะสมของค่าตอบแทนที่ท่านได้รับจากการ ปฏิบัติงานประจำ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเลื่อนขั้น เงินเดือนมีความสอดคล้องกับการ ปฏิบัติงานของท่าน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : , ข้าราชการครู, คุณภาพชีวิตการทำงาน

Abstract

The purposes of this research are to 1) study the level of quality of working life of teacher civil servants; Lamsonthi District School Group Lopburi Province 2) Compare the quality of working life of civil servant teachers. Lamsonthi District School Group Lopburi Province Classified by educational level and work experience The sample used in the research was 124 school administrators and teachers. The sample size was determined according to Krejci and Morgan's table. and randomly divided into groups The research instrument is a 5-level rating scale questionnaire with a consistency index between 0.67 - 1.00 and a confidence value for the entire questionnaire of 0.87. Statistics used for data analysis include frequency, percentage, mean, and deviation. standard T-test (t-test)

The research results found that

1. Quality of working life of teachers Lamsonthi District School Group Lopburi Province Overall and each aspect is at a high level. When considering each item, it was found that The item with the highest average value is the appropriateness of your salary with your knowledge and abilities, followed by the adequacy of your salary with expenses. Each month, the balance between the workload and the salary you receive. Appropriateness of the compensation you receive from Perform regular work The item with the lowest average is Promotion Salary is consistent with Do your work in order.
2. Results of comparing opinions on the quality of working life of teachers Lamsonthi District School Group Lopburi Province Classified according to educational level and work experience Overall, they were significantly different at the .05 level.

Keywords : Civil servant teachers, quality of working life

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในโลกยุคปัจจุบันเป็นโลกที่ก้าวสู่การ เป็นสังคมการสื่อสารที่ไร้พรมแดน (Globalization) ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และวิทยาการด้านต่างๆสามารถเชื่อมถึงกันได้ทั่วทุกมุมโลกท่ามกลางภาวะวิกฤตทาง เศรษฐกิจโลก ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ปัญหาหน่วยงานความยากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ ะ ปรากฏการณ์ภาวะโลกร้อน ความแตกต่างทางสังคมบนความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การพัฒนาประเทศเป็นไปด้วยความ ยากลำบากจึงทำให้คนต้องต่อสู้ เพื่อความอยู่รอด หลายคน หลายองค์การ หลายประเทศ มุ่งแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ เพื่อความยิ่งใหญ่ให้ความสำคัญในการพัฒนาอาคารสถานที่ แหล่งท่องเที่ยว สร้างระบบคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร ที่ทันสมัย สะดวกสบายอย่างไร้ขอบเขต จนกระทั่งมองข้ามสิ่งที่มีความสำคัญ คือ การพัฒนาคน

ประเทศไทยได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ โดยได้เปลี่ยนทิศทางการพัฒนาประเทศ จากอดีต ที่มุ่งเน้นสร้างพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง- เพื่อยกระดับการผลิตและรายได้ มาเป็นการเพิ่มศักยภาพของคนจึงเน้นคน เป็นจุดหมายหลักของกรพัฒนา โดยเริ่มจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540-2541) ที่ให้ ความสำคัญและเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาต่อเนื่องไปจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่ยังคงยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา โดยมีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางการ พัฒนาประเทศควบคู่ไปกับการพัฒนาอย่างบูรณาการเป็นองค์รวม โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความ รอบรู้อย่างเท่าทัน มีสุขภาพที่ดี อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น ชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้ดุลยภาพของความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงาน คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550: 39)

การปฏิรูปการศึกษาถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการปฏิรูประบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาคนให้เป็นประชากรที่มี คุณภาพของประเทศชาติ แนวทางการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน สามารถเรียนรู้ได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพหลักการดังกล่าวส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนจากครูเป็น ศูนย์กลางมาเป็นการให้ความสำคัญต่อผู้เรียนหรือการเน้นผู้เรียนเป็นหลักและถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ทั้งนี้ครู หรือผู้สอนมิได้ลดความสำคัญลงแต่ประการใด หากยังคงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะครูต้องเป็น ผู้รับผิดชอบในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จึงต้องคอยชี้แนะ ควบคุม ดูแล ส่งเสริมช่วยเหลือ สนับสนุน ผู้เรียนตลอดเวลากการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาจะเกิดสัมฤทธิ์ผลเพียงใด จะต้องอยู่ กับศักยภาพและประสิทธิภาพของครู (นันทกานต์ ชื่นอารมณ, 2543: 2)

จากสภาพความเป็นมา ความสำคัญและปัญหา ตลอดจนผลการวิจัยที่ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ประสิทธิภาพของโรงเรียนกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยจากหน่วยงานอื่น ที่มีสภาพ บริบทแตกต่างกัน ซึ่งบทบาทหน้าที่ภาระงานของครูเป็นสิ่งสำคัญที่ครูต้องรับผิดชอบ คือ ครูให้การศึกษาที่มีคุณภาพแก่นักเรียน ให้ ความรู้ทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพตามหลักสูตรครูเป็นผู้ชี้แนะ ให้คำปรึกษาแนะแนว จัดการเรียนการสอน วางแผน เตรียมการสอน ไม่ทิ้งเด็กจัดกิจกรรมเสริมฝึกหัดให้รู้จักรูปแบบการปกครองประเทศ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น ครูใช้กระบวนการเรียน ที่ยืดหยุ่นหลากหลาย รู้จักจุดเด่นจุดอ่อนของ นักเรียนรายบุคคล ครูมีศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีความอดทนเสียสละส่งเสริมและพัฒนา วัฒนธรรมอันดีงามให้กับนักเรียนส่งผลต่อการบริหารงานของโรงเรียนต่อผู้บริหารต่อครู ทำให้คุณภาพชีวิตการทำงาน ของข้าราชการครูดีขึ้น เพื่อให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินสู่เป้าหมายของหลักสูตรที่ วางไว้ และความสำเร็จอีกประการหนึ่งคือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนเรียนรู้เต็มตามศักยภาพตาม มาตรฐาน โดยใช้พื้นฐานความรัก ความเมตตาที่ครูมีต่อผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้เลือก แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถประเมินผลการเรียนของตนเองได้ พัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์สูงสุด กับผู้เรียน จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของ ข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการ

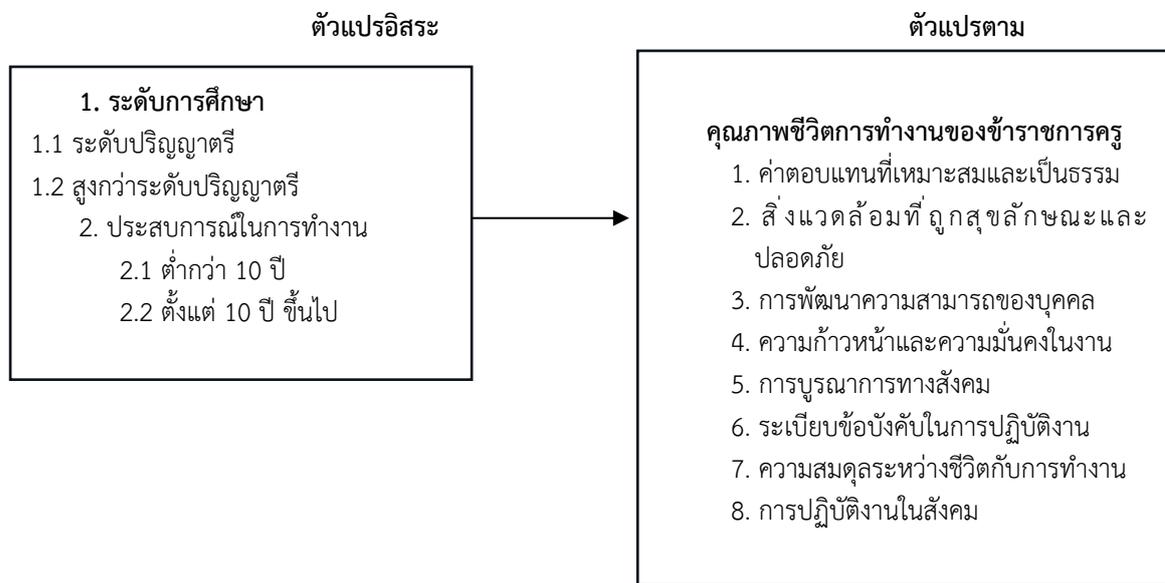
ปฏิบัติงาน ยกระดับประสิทธิผลตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ให้มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งจะปฏิบัติหน้าที่ให้บังเกิดผลดีเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ตามแนวคิดของ Huse & Cummings (1985) ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 169 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 124 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

- 1) ระดับการศึกษา จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย
  - 1.1) ระดับปริญญาตรี
  - 1.2) สูงกว่าระดับปริญญาตรี
- 2) ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย
  - 2.1) ต่ำกว่า 10 ปี
  - 2.2) ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู ตามแนวคิดของ Huse & Cummings (1985) ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ด้าน คือ

- 1) ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม
- 2) สิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัย
- 3) การพัฒนาความสามารถของบุคคล
- 4) ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน
- 5) การบูรณาการทางสังคม
- 6) ระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน
- 7) ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน
- 8) การปฏิบัติงานในสังคม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู ตามแนวคิดของ Huse & Cummings (1985) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)
3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยพัฒนามาจากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องต้องมีค่าระหว่าง 0.67 – 1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

6. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการกลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 124 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545,) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

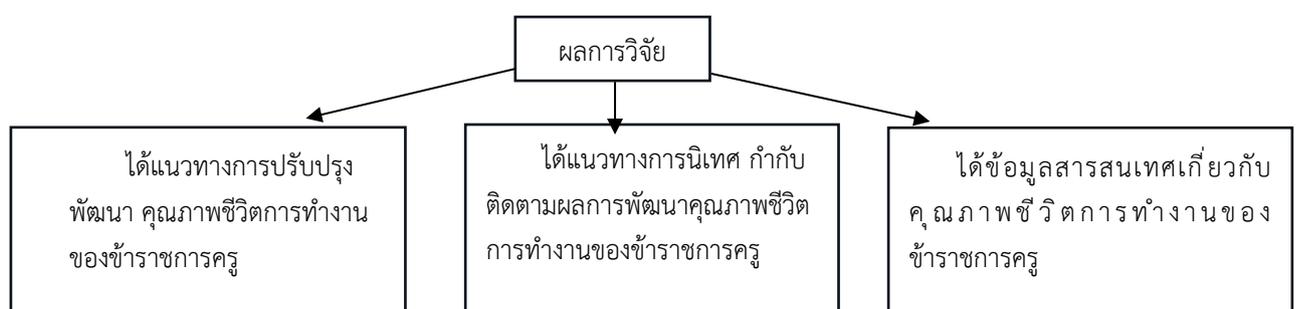
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพประกอบที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม	4.44	0.19	มาก	3
2	ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	4.44	0.19	มาก	4
3	ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล	4.42	0.21	มาก	6
4	ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	4.55	1.05	มากที่สุด	1
5	ด้านการบูรณาการทางสังคม	4.40	0.21	มาก	7
6	ด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน	4.38	0.27	มาก	8
7	ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน	4.43	0.22	มาก	5
8	ด้านการปฏิบัติงานในสังคม	4.47	0.75	มาก	2
ภาพรวม		3.89	0.18	มาก	

จากตาราง 1 แสดงว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D.= 0.18) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 1.05) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติงานในสังคม ($\bar{X} = 4.47$, S.D.= 0.75) ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.19) ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.19) ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.22) ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.21) และด้านการบูรณาการทางสังคม ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.21) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.27) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าระดับปริญญาตรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
		1	ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม	4.43	0.19		
2	ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	4.44	0.20	4.44	0.15	.093	.926
3	ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล	4.42	0.20	4.44	0.22	.486	.628

4	ด้านความก้าวหน้าและความ มั่นคงในงาน	4.50	0.93	4.66	1.28	.773	.441
5	ด้านการบูรณาการทางสังคม	4.37	0.22	4.45	0.18	2.216*	.036
6	ด้านระเบียบข้อบังคับในการ ปฏิบัติงาน	4.36	0.28	4.40	0.27	.667	.506
7	ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับ การทำงาน	4.43	0.22	4.44	0.21	.180	.858
8	ด้านการปฏิบัติงานในสังคม	4.38	0.26	4.67	1.27	1.418 *	.044
ภาพรวม		3.86	0.14	3.94	0.23	1.995 *	.019

*p < .05

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้าน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและ เป็นธรรม	4.44	0.19	4.45	0.17	.274	.784
2	ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย	4.44	0.20	4.45	0.15	.221	.825
3	ด้านการพัฒนาความสามารถของ บุคคล	4.41	0.20	4.46	0.23	1.103	.270
4	ด้านความก้าวหน้าและความ มั่นคงในงาน	4.50	0.89	4.70	1.44	.906	.367
5	ด้านการบูรณาการทางสังคม	4.37	0.21	4.47	0.18	2.503*	.022
6	ด้านระเบียบข้อบังคับในการ ปฏิบัติงาน	4.37	0.27	4.41	0.29	.720	.473
7	ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับ การทำงาน	4.44	0.22	4.41	0.21	.518	.605
8	ด้านการปฏิบัติงานในสังคม	4.40	0.25	4.70	1.42	1.197*	.047
ภาพรวม		3.87	0.13	3.95	0.26	1.770*	.019

*p < .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ข้าราชการครูได้รับการดูแลจากหน่วยงานทางการศึกษาเป็นอย่างดี และเท่าเทียมกัน และผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้านต่างๆ ที่ส่งผลกับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู ดูแลเอาใจใส่และส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าราชการครูได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี วงษ์จันทร์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวม และทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุจรีย์ พูลกำลัง (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากร สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณค่าทางสังคม ด้านประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการทำงาน ด้านการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ด้านความมั่นคง และความก้าวหน้า และด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสม

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน และด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก การที่ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันนั้นจะมีทัศนคติที่แตกต่างกัน และโดยส่วนมากแล้วข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีจะเป็นข้าราชการผู้ใหญ่ที่ปฏิบัติงานมานานกว่าข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ที่ส่วนมากเพิ่งจะสำเร็จการศึกษา จึงทำให้ค่าตอบแทนและการดำรงชีพมีสภาพคล่องตัวมากกว่า หรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าข้าราชการครูที่จบใหม่ตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุจรีย์ พูลกำลัง (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากร สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่งงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน เงินเดือนเฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิริญญา นิลพันธ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน ในสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 5 ตำบลคลัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุสถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้อายุการทำงาน และตำแหน่งงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานในสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 5 ตำบลคลัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน และด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานเป็นเวลานานกว่าจะค่อนข้างมีชีวิตที่มั่นคง ทั้งด้านการเงิน การงาน และชีวิตครอบครัว ด้วยประสบการณ์ที่สั่งสมมานานทำให้มีทัศนคติที่แตกต่างกับข้าราชการครูที่เพิ่งจะมาปฏิบัติงานใหม่ ซึ่งยังไม่มี ความเข้าใจและความชำนาญในการปฏิบัติงานมากนักทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานมากกว่า ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตมากกว่านั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา ขจรชีพ (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายันบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบคุณภาพ

ชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามรายได้และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรินทร์ อาพลพร (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

3. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการบูรณาการทางสังคม ผู้สนใจสามารถนำหลักการบริหารงานด้านการบูรณาการทางสังคม ไปปรับใช้ในการบริหารงานโดยให้บุคลากรได้มีโอกาสสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ รวมถึง โอกาสที่เท่าเทียมกันในความก้าวหน้าที่ตั้งอยู่บนฐานของระบบคุณธรรม

1.2 ด้านการปฏิบัติงานในสังคม ผู้สนใจสามารถนำหลักการด้านการปฏิบัติงานในสังคม ไปปรับใช้ในการบริหารงานโดยให้บุคลากรมีความรู้สึกและยอมรับว่าองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่นั้นรับผิดชอบต่อสังคมในด้านต่างๆ ทั้งในด้านผลผลิต การจำกัดของเสีย การรักษาสภาพแวดล้อม การปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างงาน และเทคนิคด้านการตลาด

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้สนใจอาจทำวิจัยโดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู กับงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษา

2.2 ผู้สนใจอาจทำวิจัยโดยการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรอื่น หรือศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา ขจรชีพ. (2559). การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทกานส์ ชื่นอรมณ. (2543). ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นุจรีย์ พูลกำลัง. (2561). คุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พิริญา นิลพันธ์. (2561). คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน ในสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 5 ตำบลคลัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550: 39)สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : เพชรรุ่งการพิมพ์.
- สุนทรีพร อาพลพร. (2552). คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อัญชลี วงษ์จันทร์. (2563). การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. ในการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 5 "การวิจัยเพื่อการเปลี่ยนแปลง.
(Research to Make A CHANGE)" (p.440-449). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชธานี.
- Huse, E. F., & Coming, T. G. (1985). *Organizational development and change*. Minnesota: West.